

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán küldve:
 Évesre 10 frt. — kr.
 Félévre 5 „ „
 Negyedévre 2 „ 50 „
 Hét napra 1 „ „
 Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.) bementve küldendő.

Előfizethető helyben:
 Főterületi K. Lajos könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban. (Főter 1828. sz. alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.
 MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELELVEL.

Hirdetési díj:
 Négy soros hirdetés 5 kr. Nagyból terjedelmű a többnapos hirdetés az arányos arányban. Bélyeg díj minden külön beutalásért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újságilag 30 kr.

Nyitási költségek minden példánál 50 krajczár.

Hirdetéseket felvételre a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. Főter 1828. sz. alatt.

Készítők nem adnak visszatér.

A nemzeti ünnepek.

(r. s.) Amióta nemzetek léteznek s van társadalom: mindig és mindenütt megszentelték azon napoknak emlékét, melyek a nemzeti élet fejlődésére jelentékeny hatást gyakoroltak. Az ó-kor népeinek nemzeti ünnepeiről hű leírásokat ad a történelem s mikor azokról olvasunk, mindig megragad a hazaszeretnek fenséges, csodás érzése, lelkesít valami leírhatatlan varázs, mely a multak emlékezéséből táplálkozik s melynek hatalmas ereje a jövőre is kihat egész nagyságával és tüzével. Az a nemzet, mely jogot formál a jövőhöz, melynek van ereje a jelen nagy és veszélyes harcát, reálisztikus küzdelmeit kiállani, azzal győzelmesen megvívni, bizonyonyal érti, mit jelentenek egy nemzet, egy nép életében a nemzeti ünnepek.

Jelentik a nemzet nagyságát és életrevalóságát, hatalmát és örökkévalóságát; de még ennél is többet jelentenek.

Jelentik azt, hogy az a nemzet akar és tud élni; megküzd a jelen nehéz viszonyaival és elég erős a jövő századainak viharait is kiállani.

Mert ne higyük azt, hogy a mult mesés csatái, a nagy viharok, többé elő nem fordulnak. Azok még rettenetesebb alakban ujulnak meg ezután. A nyers erő küzdött hajdan a nyers erővel; semmi sem kellett a csatásokra egyéb, mint az erő és a bátorság. Ma ez a két hatalom mit sem ér, ha nincs azokhoz a mindenhatóság: a műveltség hatalma, mely minden téren, de különösen a nemzetek politikai és társadalmi életében egyedül uralkodik és egyedül vezet diadalra; ha nincs meg bennük a reális kor józansága, melynek egyetlen lépésében sem szabad inogni úgy, miként a kótyagos embernek; ha nincs meg az erős öntudat: a nemzeti erő öntudata; ha nincs meg a hit: a nemzeti küzdelmek győzedelmének hite; ha nincs meg azokban az égi tisztaság: a szabad eszmék fénye és tisztasága.

Ezen hatalmas eszközöket ma már nem a nyers erő adja többé, hanem a

nemzet szellemi ereje és az általános műveltség, melyet a hazaszeretet és a nemzeti kultúra fejlesztésével érünk el.

A hazaszeretet ábcéjének első s- a visszaemlékezés. Hazánk történelmében ezer, meg ezer olyan nap van, melynek fényzőne besugárzza a jövő ezredévet is és még mindig lelkesítő erővel és hatalommal bír. A nemzeti küzdelmek diadalát, vagy a nemzeti géniusz gyászát jelentsék e napok: mindörökké nagy jelentőségük lesznek a magyar nemzet előtt. Amíg e nagy napokra hiven emlékezünk, azokat örömteljes, vagy fájó visszaemlékezések között megünnepeljük: jogunk van az élethez, jogunk van a jövő ezredékhez; de amint elfeledkezünk őseink nagy küzdelmeiről, elfeledkezünk azon harcokról, melyek a szabad eszmék dicsően lobogtatott zászlói alatt vért ontottak: nem leszünk többé érdemesek az életre és nem lesz jogunk követelni a népek, nemzetek Istentől, a magyarok Istentől, a jövő ezredévet.

Róma, míg fátylát gyújtott a hazaszeretet oltárán s megünnepelte győzelme csatáinak, történelmi nagy alakjainak emlékét, míg lelkesedett a földért s nemzeti eszméinek diadalzástalját a világ előtt fenn lobogtatta: virágozott és kultúrája bevilágító sugara volt e vén kontinensnek. Mikor csak a jelent imádták, nem lelkesült a nemzeti géniusz tüzetől, nem szentelte meg azon napokat, melyek lételemnek szent napjai valának: megsemmisült.

A régi Róma hatalmas határvonalai elmosódtak a földtekeről, csak itt-ott jelzi nagyságukat egy porbadólt, eltemetett oszlop . . .

Most, hogy küszöbön van márczius idusa, csodás, bűbájos ifjúságával; a nemzeti szellem ébredésének e nagy ünnepe mindenütt megtartják. Hazafias beszédek lelkesítik föl a polgárokat, a nagy napok emléke fölébreszt minden honfi-szívet a szabad eszmék tüzét és lelkesültséget gyujtanak a keblekben, a legfényesebb ideál, a szabadság ideáljának áldozására. Ünnepejük is meg min-

dig e napot, az Egyenlőség, Testvériség és Szabadság ünnepét. Városunk, mint minden évben, úgy az idén is kibontja a nemzeti lobogót, melynek három színére e három szó van felírva.

Sajátságos, hogy éppen e nagy nemzeti ünnep általános lelkesültséget keltő időszakában tárgyalja a magyar törvényhozás az új évtized legnagyobb társadalmi eszméjét. Különös véletlen, hogy e kérdések az ébredő tavasz derűjétől világittatnak meg, mint az 1848 márcziusi eszmék; diadaluk annál áldásosabb és fényesebb lesz!

A hazaszeretet ábcéjének 2-ik s- a a magyar nemzet előtt mindig a szabad eszmék ápolása volt. Most, midőn egy új társadalmi korszak előtt állunk, a magyar társadalom adjon kifejezést az 1848-diki márczius 15-dikének megünnepelésékor, az 1894. évi márcziusi eszmék diadalra juttatása érdekében!

Magyarország a szabad eszmék házája; a magyar társadalom a jogegyenlőségnek és népek szabadságának előharczósa. Az avult eszmék csak arra valók, hogy azokból táplálkozzék, mint a rothadt növényekből egy ifjú, új élet: az általános vallási és társadalmi szabadság. A multak emlékein lépünk diadalra a jövőbe! . . .

Országgyűlés.

A képviselőház tegnap délelőtt tíz óra körül kezdődött ülésében, a szombati megállapodás szerint az Oroszországgal kötött ideiglenes kereskedelmi szerződést tárgyalta.

Görgey Bela előadó ajánlotta a szerződést elfogadásra. Bujánovics Sándor nem fogadja el a javaslatot, mert azt látja, hogy gabonánk újra erős versenytársat kap az orosz gabonában, ellenben az osztrák ipar a mi rovásunkra újra előnyt kap.

Molnár József politikai szempontból sem fogadja el azt a javaslatot, melyből azt látja, hogy Magyarország mindig politikai alárendeltségben van, s ebből egy alkalommal sem bontakozhat ki. De bizalmi szempontból sem szavazza meg a javaslatot.

Lukács Bél kereskedelmi miniszter szöveget fel ezután, a ki főleg az hangsúlyozta, hogy ez a szerződés ideiglenes jellegű, a végleges szerződésre vonatkozó tárgyalások

most folynak, de addig is szükséges, hogy ne legyünk vámbáborban Oroszországgal. Azt tagadja, hogy Magyarországnak kára lenne a szerződésből és az osztrák iparnak használna az.

Szalay Imre ezzel szemben azt vitatja, hogy Magyarország a szerződéssel újra kedvezőtlén helyzetbe kerül, s itt politikai okból mindig gyorsan keresztül hajtják a kereskedelmi szerződésekre vonatkozó javaslatokat, mint az az olasz szerződésnél történt, mely szintén káros volt Magyarországra nézve.

Madarász József elvi szempontból sem szavaz meg semmiféle szerződést, a míg önnálló vámtérületünk nincs.

Ugron Gabor azt óhajtáná tudni, hogy milyen irányban folynak a végleges szerződésre vonatkozó tárgyalások. Erről kellene valamit tudnia a háznak, mely elé mindig a végleges megállapodásokat hozzák és kényszerhelyzetet teremtenek.

Több szónok nem jelentkezvén, az elnök bezárta a vitát.

Wekerle Sándor miniszterelnök az ellen a felfogás ellen szólalt fel, hogy ez a szerződés káros lenne Magyarországra és az osztrák iparnak nyujtana nagy kedvezményt. Ha az osztrák ipar külföldi piacokat talál, az a mennyiben nem a mi piacunkkal versenyez, ránk nézve nem lehet káros. Kereskedelmünk Oroszországgal különben is szűkkörű, jelentéktelen, de rendezése azért mégis szükséges. Ajánlja elfogadásra a javaslatot.

A ház ezután nagy többséggel elfogadta a javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben s áttért a házassági jogról szóló törvényjavaslat tárgyalásának folytatására.

Mezei Mor főleg jogi szempontból vizsgálja a javaslatot és azt úgy az egyéni szabadsággal, mint a szabadelvűséggel, de az egyházak tiszteletével is határozottan megfellebbez. A ház ezután nagy többséggel elfogadta a javaslatot, melyet a javaslat pártolói nagy figyelemmel hallgattak, — általános jó hatást tett szigorú logikájával és elmésségével.

Dees Zoltán gróf Apponyi álláspontján áll, a kötelező polgári házasságot tehát nem fogadja el, mert nem tartja a szabadelvűség követelményének a polgári házasságot. A szidok receptióját elfogadja, mert a nehéz napokban hazaszeretüket kimutatott szidok bevonása a keresztény társadalomba helyes és szükséges.

A magyar történelem azt bizonyítja, hogy a magyar nép mindig liberális volt;

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Irodalmi irányaink.

Írta: Krónika Író.

Szerző, belátván, hogy a mai világban leghálásabb feladata van a kritikusknak, a ki tetszés szerint ütheti a másik fejét, hátát, a nélkül, hogy őt mernék támadni, felcsap e reményteljes foglalkozásra, kerve a t. olvasókat, hogyha valami érthetlenséget olvasnak, ezt ne a szerző sötétfejségének, hanem valami szerfeletti bölcsességnek tartsák, mely e miatt nem érthető, hogy ennek megfeleljen.

Első helyen nézzük a politikát. Ma, ez dominál. A szinesre pingált kasszir kisaszszony a kifent bajszu kadetkának szerelmi csevegés között nem felejtí mondani:

— Hogy vélekedik a polgári házasságról? Az öreg nénik, kik eddig a kavé, vagy a pamut-stikkelés közben embertarsaikat szölták, szapulták, most fellelkesítve a gömbölyödesben egyre növekvő lelkész ur ajtatos szavai által, kegyesen forgatják az olvasókat, hogy könyörgéseiket iutezzék az egék urához, »vigye az ördög a polgári házasságot!«

E téren óriás vívmányokkal találkozunk. Első helyen áll e »Pesti Napló.« Kaas Ivor e téren korszakalkotó.

Eddig a politikuskokat a maguk becsületes nevének szölitották. De mióta e egy vezercikkben Wekerle Sándort Nytroglizerinnek, Szilágyi Dezsőt Dinamit Dezsónek nevezte, ezóta szakítottak, vagy szakítani fognak ez együgyű szokással.

Ah, a chemiának ez nagy fellendülést fog biztosítani. A politikuskok elő fogják szedni a porlepte könyves polczokról a szakadozott tan-

könyveiket s hónapjai gondoktól borongó arczokkal fogják keresni, ennek a képviselőnek melyik vegytani képlet felel meg, hát annak melyik.

A riporterek előtt nagy becsületnek fog őrvenndi itt Debreczenben Vedródy bácsi, a jeles vegyész, mely becsben lesznek a kedélyes antiquárok, ha »aufschreibens«-re adnak ily műveket.

Krajcsik bácsi, ki örökké alszik, érdeme-e szebb nevet a vizenyös hidrogénnál? Mily szépen fogják magukat kivenni Bröm Peter, Jód Zacharias, Nytrogén Tobias, Hypermangan Tamás.

De nem maradunk emel, miért ne menének át a növény, állat és asványvilágba. Hissen oly széles tere nyílik itt a fantáziának.

Vagy nem fogjuk-e mindjárt sejtteni, hogy a Róka Albert Apponyit jelenti? — Fenyvessi Franczira, a magát mindig ekes mezben mutogató honatyára nem rátalálunk-e a Pava Ferencz kedves név alatt? Papagály Istvan név alatt még a néma is ki tudja mondani nevet az örökké közbe kotyogó páternek.

Vagy menjünk a növényországba. A jámbor Kennedi lapszerkesztőre rá fog illeni a szerényseg neve, az Ibolya, a helykétkedő Asbóth meglepedhetik a Joannes Tulipan névvel.

Kutya, macska mily ékeskedő vezetéknev a nemes politikuskoknak. A ki bátran fogja szidni a papokat, vagy az érdemes kabinet tagjait, kideremli az oroszian I. Ipsilon, vagy Z. nevet, de a ki gyáva meghuzódva suttojja az igent vagy nemet, annak válláról a Magyar Állam se fogja leszedni a nyul nevet. Nyul Tóthotom! Elragadó kijátások! De a jámbor kritikusk, miután az állat-nevekben lehető nagy választékosságot kiemeli, siet felhívni az érdeklődők figyelmét arra, hogy a kemény fejú

politikusra hogy reá fog illeni a Gyémánt, a színváltozókra az Opál stb.

Tehát a legszebb kijátások. Üdv neked nemes Kaas Ivor!

A kritikus ezután siet áttérni az újabb elbeszélő irodalom méitatására. Akadnak ugyan elfogult szellemű műbírárok, kik holmi Jósikat, Keményit, Eötvöst dicsőitének, de mindez meghaladott álláspont.

Ma divat a materialisták, naturalisták, ibsenisták, romantisták, pessimisták stjlja.

Az öreg bácsik ugyan jobban gyönyörködtek a különféle ismusoktól mentes elbeszélésekben, de hát gyengül az öreg kor. Vagy nem valami szemképráztató ész kell ahhoz, hogy egy novellista a mai kor szellemének megfelelőleg így írjon meg egy szerelmi csalódást:

Halál!
 Szép volt. Nő volt.
 Jött egy csabító. Az asszony hitt.
 Ölelés.
 Betoppán a férj. Asszony ijedtében szivrepedést kap.
 Férj lelővi a szeretőt. Véresen forog szemé s bőgi örületesen:
 Halál!

Ez a stíl! A velős rövidség. A mai világban sietni kell, mindennek sietni. Ehez ért az újabb nemzedék Lam, mily szépen írják meg a különféle írók a maguk nevezetes elemete szerint meg a legcsekélyebb dolgokat is, teszem fel azt, hogy a nagy néni Pincsi kutyája jobb letre szenderült.

A romantista elzokogná:
 Szivárvány.
 Borura derű s derüre boru. Az ég szép

kék volt, most beborult. Egy érző szívet mely bánat sujtot!

Emberek! érezetek velem együtt részvétet a szerencsétlen nő iránt, ki vele elvesztette örömét, boldogságát.

Kit nem fog ezental a hosszú, csendes éjeken ölelni, csókolni.
 Gyászosan zokogja a szellő:
 Meghalt!
 A szivárványt elborította a fekető felhő.
 Meghalt a Pincsi!

De hol maradsz te mindég bánatos pessimista?

Kutya világ.
 Meghalt egy macska.
 S te megfásult emberi szív, te önzést magadban rejtegető koponya, te vigyorogsz. Irtozat, gyalázat.

Ne nevessetek gaz lelkek. Az a bolyhos szemű macska, mely egy öreg nő boldogsága volt, elköltözött a haragság e honából!
 Béke hamvaira!

A hogy virágzik a modern próza, éppen oly rohamosan fejlődik a színmű irodalom. Mert mi ma a fő kellek a színművekben? Egyes elbizakodott aesthetikusok, mint például a tüzes Ambrus Zoltán, a gunyolódó Márkus Miksa, a Budapesti Szemle rejtettő — ije azt mondják, a fő a törvényeknek megfelelő szerkezet, jellemzés.

De ez mind semmi, ma a fő a név. Ebben a világra szóló jelentőségű dologban tehetséges fiatal íróknál két féle elnevezés kísért. Első a családnévek: Eddig halottunk.

Szécsi: »B a b á-járól.
 Berczik: »P a p á-járól.

Határidő-naptár.

Találkozó szerdán és szombaton d. u. a Gönczy-egyesület Otthonában.

Sétahangverseny a Margit-fürdőben minden vasárnap d. u.

Színházi előadások kezdete este 7 órakor.

Márc. 15. Hazafias ünnepélyek.

Márc. 16. A szállodások, vendéglősök, kávé- és pinczerek tánczvigalma az egyetem javára, a Margit-fürdőben.

Márc. 18. A csapó-utcai bank közgyűlése. D. e. 10 ó.

Márc. 18. A tüzoltó-egylet közgyűlése az őr-tanyán. D. u. 3 ó.

Márc. 18. A debr. cipész-társulat közgyűlése a várud-utcai timár-társulat gyűlés-termében. Dél-után 2 ó.

Márc. 18. A tisztviselők öngyógyító egyletének közgyűlése a városháza nagyteremében. D. u. 3 órakor.

Márc. 18. István-malom r. társaság közgyűlése, a városháza nagytermében. D. e. 10 ó.

Márc. 19. Filharmóniai hangverseny a színházban, a katonai karmesterek özvegyei és árvái javára.

Márc. 21. Városi közgyűlés.

Márc. 26. A munkás delegált dalestélye a Margit-fürdőben.

Ápril 1. A debreczeni helyi vasút r. társaság közgyűlése a városháza nagytermében. D. e. 10 ó.

Ápril 9. Egyházkerületi közgyűlés kezdete.

Ápril 21 és 22. Debreczeni lövészgyűlések.

Ujdonságok.

Márczius 15-ike.

Alig egy-két nap választ már csak el bennünket a s z a b a d s á g napja évfordulójától. Mintha a természet is készülne megünnepelni azt a nagy napot: kedves tavaszlangy fuvalma száll a légből, ragyogó napsugár fénye mosolyog reánk, bimbóba pattan a virág s itt-ott megzendül a madárka csengő dala. És mi emberek ne értenők meg a természet hívó szavát? Mi ne keszitenők magunkat elő arra a nagy nemzeti ünnepre, mely feltámasztja a d a s u n k n a k volt egykor hajnalragyogását, mely nap iránt örömben, gyászban mással nem adózhatunk, mint az emlékeztet világa mellett szívünkben gyűlt igaz, örök hatással. Ünnepejünk szűben, lelkesebben, mint valaha, ne haljon ki e nap iránt való vonzalmunk, büszkeségünk az alkonyol százzal, sőt kell, hogy átvigyük annak regéit szájról-szájra adva a későbbi századokba.

Tanuljunk lelkesedni az ifuságtól, mely már hetek óta mely érdeklődéssel viselkedik márcz. idusa iránt s ma már teljes programmal tud előlenni, mely a következő:

Márczius 15-én reggel 9 órakor az ifjuság a tanárral karöltve a főiskolai oratóriumban tart ünnepélyt, a cantus közreműködése mellett, melyen alkalmi ódát szóval Lencz Géza 4. th. Sinka Sandor gymn. tanár pedig emlékbeszédet fog tartani.

A délutáni ünnepélyt, melyet az ifjuság a már meghívók által felszólított egyesületekkel, egyletekkel s a polgársággal óhajt újra megtartani, 3 órakor veszi kezdetét. Gyülekezési hely a ref. főiskola udvara. Ez ünnepély programja a következő:

- 1. »Szózat« Énekl. a főiskolai cantus, a városi dalárdával.
2. »Márczius Idusane, irta: Kovácsy Kálmán 1. th. Szavaja Ablonczy Pál 3 th.
3. »Hymnus«, énekl. a főiskolai cantus a városi dalárdával.
4. »Emlékbeszéd«, irta és felolvassa Balta Zoltán 4. th.
5. »Kossuth Lajos azt üzentek« előadja a tüzoltó zenekar.

Az emlék-kertben:
1. Talpra magyar, előadja a főiskolai énekkar.
2. Nemzeti dal. Petőfőtől, szavaja Keresztessy Károly 4 th.
3. »Hymnus«, előadja a főiskolai énekkar.

Kérjük a város lakosságát, hogy megjelenésével tegye lelkesebbé, imponzánsabbá a szépnek ígérkező márczius idusát.

A rendezőség

Derecskén, mint lapunknak írják, nagy lelkesedéssel készülnek megünnepelni márcz. 15-iket — Meghívták az ünnepélyre Illyes Bálint orsz. gyűl. képviselő urat is, ki márcz. 15-én d. u. 2 órakor érkezik Derecskére, melynek lakossága bandériummal fogadja a szeretett képviselőt. A határón Szabó Imre segédlelkész, a városban Zakány Lajos, a függetlenségi kör elnöke fogadja. A képviselő rövid beszédet tart, mely után kezdetet veendi az ünnepély, a következő programmal:

- 1. Megnyitó beszéd, tartja Trakk Géza ügyvéd.
2. Hymnus, énekl. a dalárda a közönséggel.
3. Emlékbeszéd, tartja Szabó Imre segédlelkész.
4. Szózat, énekl. a dalárda a közönséggel.
5. Ünnepi óda, előadja Gottfried Albert.
6. Rákóczi induló, előadja a dalárda.
Ezután körmenet lesz zászlók alatt, min-

den tástület s egylet képvisletével. Estve bankett lesz, melyre máris több százan jelentkeztek.

Kérelm!

A 48—49-iki honvédegyelet márczius idusán az idén is tánczvigalmat rendez. Minden magyar ember szíve örömtől dobog e nagy napon, melyen a nemzet gátot nem ösmérő lelkisése és bátorsága elerte, hogy a legszentebb emberi jogok mindnyájunkra kiterjesztettek és így a nemzet, fiainak boldogságán alapuló szilárd alapot nyert a második ezredév harcainak diadalmas megállására.

A nagy idők még életben lévő képviselői, az öreg honvedek, kik a márcziusi igazságokat vették meg, a nemzet örök hálójára mindenkinél edemesebbek. És mégis elszoruló szívvel kell szemlélünk, hogy a honvéd segélyezés magasztos ügyét a magyar társadalom nem karolja fel mindentűz azzal a melegséggel, melyre azok, kik mindnyájunkért mindeneket feláldoztak, méltán szót tarthatnának. Ma az újra ébredő márczius teljesedésbe menő ígért-sínek e tavaszán emelkedő reményvel fordul a debreczeni 1848/49-iki honvéd egylet rendező bizottsága e hazafiaságban mindig előjáró város nemes polgáraihoz, kérve mindenkit, a ki mikor remél, emlékezik, hogy ne feledkezze meg azokról, kiknek e haza az ezer év betöltését köszönheti. Márczius 15-ét úgy ünnepelheti mindenki legnemesebben, ha a névtelen hősök javára meghozza a tőle teltető adozatot, s eljön, résztvevő azon az estélyen, melynek nincs más célja, mint az, hogy alkalmat adjon e szerény adozat lerovására.

Debreczen, 1894. márcz. 12.

A rendező bizottság.

A »Polgári kör« közgyűlése. A debreczeni »Polgári kör« f. évi április hó 1-én, d. u. 3 órakor saját helyiségében évi rendező közgyűlést tart, a következő tárgyszorokkal: 1. Évi jelentés. 2. Számvizsgáló bizottság jelentése. 3. Költségvetés megállapítása. 4. Könyvtári bizottság jelentése. 5. Tisztújítás 6 Bizottságok alakítása. 7. Indítványok. A gyűlésre a t. tagok ez uton is tisztelettel meghívhatnak. Elnökség.

A gyászoló Thália. Paulay Ede, a kitünő dramaturg, a budapesti nemzeti színház igazgatója, tegnap délután 1/4 órakor, hosszas szenvedés után elhunyt. Paulay 1836. márcz. 15-én született Tokajban. Korán lépett a színészi pályára s mint színész Debreczenben is többször megfordult. E téren azonban kiváló diadalokat nem ért el s 1871-ben meg is vált az ábrázoló művészetől s a nemzeti színház drámai rendezését vette át, majd főrendező, később pedig a nemzeti színház igazgatója lett s oly sikerrel működött, hogy ma már a budapesti nemzeti színház egy művészi színvonalon áll a leg híresebb külföldi színházakkal. Feledhetetlen érdem ez! A drámai összjáték, mely mintaszerűnek mondható, az ő igazgatósága alatt vett lendületet. Paulay összes tehetségeit és minden idejét ennek szentelte. Ezen kívül nehéz feladattal próbálkozott meg Paulay Ede és pedig majdnem váratlan sikerrel. Ez a klasszikus darabok színrehozatala. Ő hozta színre Madách »Ember tragédiáját«, utána pedig a Goethe Faustját is, melyeknek sikerétől immár egész Európa visszhangzik, szintén az »Ember tragédiája« immár bejárta a világ nagyobb színpadait. Paulay még néhány klasszikus dráma lefordításával is gazdagította a színi irodalmat. Ezekért a fordításokért a Kisfaludy-társaság tagjává választotta. De legnagyobb érdeme marad a régebb magyar drámai irodalom föllevenítése, részint elavult nyelvű, de még hatást ígérő darabok kijavítása által.

Bihar-Udvari község polgárai — mint lapunknak írják — márczius 15-ikét imponzáns módon fogják megünnepelni. Az ev. ref. leányiskola feldiszipített termében fog összejülni a polgárság, ahol Dr. Tomm Béla körorvos, Ötvös Károly jegyző, Kajtor György segéd-jegyző és az ev. ref. tanítók fognak szónokolni, illetve költeményeket szavalni. Az ünnepély után társas vacsora lesz, melyre már eddiggel körülbelül 150-en ígérkeztek. (r. l.)

Színház. Tegnap este a »Strogoff Mihály utazása« cz. látványosságot adták R R é t h y Laura, a debreczeni színház volt primadonnája, ma este kezdi meg vendégszereléseit. Ma a Libapásztor c. operette Fanchette szerepében, holnap pedig a »S z u l t á n « czimszerepében lép föl.

Luther Márton jeggyűrűje. Luther Márton jeggyűrűje jelenleg New-Yorkban öv. Seemann Hartwig baróné birtokában van. A gyűrűt báró Seeman 1867-ben vette meg egy Svédnek nevű gyémántkereskedőtől. Báró Seeman ugyanis »Gartenlaube«-ban olvasta, hogy Luther két egészen egyforma gyűrűt készíttetett, egyet magának, a másikat pedig a felesége számára, hogy továbbá a gyűrűk Krisztus felszítésének szimbólumát képezzék. Báró Seeman mindent elkövetett, hogy ezt a gyűrűt megtalálja. — Fáradságot csakhamar siker koronázta, mert az előbbihez teljesen hasonló gyűrűt megtalálta Eislebenben egy grófnőnél, de a grófnő a gyűrűt semmi áron nem akart megválni. E jeggyűrűkben egy-egy rubin van, mint Krisztus vérenek szimbóluma, a bevések pedig Krisztus szenvedésének szimbólumát képezik.

Debreczen népesedése. Városunk kül és belterületén az elmúlt héten született összesen 44 gyerek. Ezzel szemben elhaltak 29-en. A népesedés tehát kedvező, mert a szaporodás 15.

Kézgyógyító tanműhely. Eötvös Károly Lajos kir. tanfelügyelő jelentése szerint a kézgyógyító egyesület megalakulván, az egyesület 300 tagot számlál. Az első tanműhely 60 növendékkel már megnyitott, sőt két vidéki tanító is bejár koronként Debreczenbe, hogy iskoláik számára elsajátítsák a falmunkákat.

Egészségügy. Hajdúvármegye területén az elmúlt február hóban. Nánánás kivételével, kedvezőbbre fordultak az egészségügyi állapotok, mi különösen a jobb idők beálltának köszönhető. A betegesedések száma csökkent, leggyakoribbak voltak a légző szervek hurutos, és kevésbé lobbos bántalmái. — Difteritis H.-Böszörményben és Nánáson volt járványos jellegű, de a megbetegedések száma a hó végén nagyon csökkent. Böszörményben 22 betegüléből 13 gyógyult, 6 elhalt, 3 gyógykezelés alatt maradt. Nánáson 46 betegülés közül 21 gyógyult, 17 elhalt, gyógykezelés alatt 8 maradt. Előfordult továbbá a difteritis B.-Ujvárosban 12 betegülés, 6 halálalással, Hadháron 6 betegülés, 2 halálalással, Csegén 4 betegedés, 2 halálalással. Vörheny megbetegülés Nadudvaron volt 45; Földesen 1. Influenza szintén több községben fordult elő, de csak 1 halálalással.

Egy debreczeni ifju diadala. A budapesti magyar gyorsíró egyesület 1894 év márczius 11-én tartott írásversenyére 63 pálya munka között Medgyesi Károly debreczeni joghallgató a perccenkénti 150 szótagos versenyen dicserő okmányt nyert s ugyanezen nap délelőtti órák a gyorsírói tanári vizsgát kitűnő sikerrel letette.

Népesedés. Az elmúlt hóban Hajdúvármegye területén elhalt 355 egén. Ezzel szemben 474 születés történt. A szaporodás tehát 119. — Rendkívüli haláleset 5 jelentett be.

A h-böszörményi fiókfogházban ez idő szerint fogva van 23 férfi és 4 nő. Az elmúlt hóban rabunka keresményből befolyt 187 forint 22 krajczár. Rend és fegyelem, valamint egészségügy és élelmezés kielégítő volt.

Pokrócz tolvaj. Nagy igazgatóságot keltett ma délben a Kossuth utcán egy veres zsidó, ki fényes nappal futott végig az utcán nagy néptömeg által üldözötve. »Fogják el, fogják el!« kiáltott egyik másik és végre sikerült elfogni. Már gyilkosági és más felírgató hírek keltek szárnyra az illetőről, mikor kiderült, hogy csupán tolvajlást akart elkövetni: Bosznai kereskedéséből a kapu alá kiakasztott pokróczot akarta ellopni, de rajta vesztett. A rendőrség a városházára kísérte.

Legujabb.

Hogy van Kossuth?

A Magyarországi szerkesztősége részéről Lukács Gyula országgyűlési képviselő Turinba utazott, a ki aztán teljes hitelt érdemlő táviratokat (fajdalom, kevés reményvel biztató tavitratokat) küld nevezett lapnak. A Magyarországi újabb értesülései a következők:

Turin, márcz. 11.

(Feladatott este 7 óra 15 p., megérkezett 11 óra 10 p.) A kormányzó hajnali 5 óráig almatlan volt; öt órakor elaludt és reggel 6 óráig megszakítás nélkül aludt. Vermegezési tünetek még mindig mutatkoznak. A kormányzó gyakran van önkívületi állapotban. Basso dr. és Carle tanár ma újra csapoltat eszközöltek és holnap kimossák a megtamadt területet.

Ma tisztelettel Kézdi-Vásárhely küldött-sége, a melyet Kossuth Ferenc fogadott. Molnar Józsiás szep beszédere Kossuth Ferenc szónoki szépségeiben gazdag beszéddel válaszolt, a mely valóságilag elragadta a küldött-séget, mert nemcsak egy nagy képzettségű férfit, hanem egy nagy szónokot is tanult benne ismerni. Tavoztak a dolgozó szobán áthaladva, látta a küldött-ség a kormányzót pamplagon pihéven. A nagy beteg látva a küldött-séget, fajdalmasan így szolt hozzám: — Nagyon beteg vagyok.

Vannak, a kik még biznak Kossuth felépülésében: a jelekből ítélve, én már minden reményről lemondtam.

Lukács Gyula.

Turin, márcz. 11. (9 óra 40 perc d. e.) Kossuth az éjjelt nyugtalanul töltötte. A beteg még mindig gyengébben szenved.

Turin, márcz. 11. (8 ó. 9 p. este.) Kossuth ereje kissé gyarapodott, étvágya valamivel javult.

Turin, márcz. 11. A kormányzó nr az éjelt nyugtalanul töltötte, három órát aludt, könnyű étellel táplálkozik. A fenyegető tünetek enyhültek, ma délután újra kiürítjük a vesicát.

Dr. Basso.

Turin, márcz. 12. (9 ó. 10 p. d. e.) Kossuth állapotja változatlan. A betegnek gyenge láza van és nehezen lélegzik.

Turin, márcz. 12. (d. u. 5 ó.) Kossuth nincs jól.

Dr. Basso.

A SZERELEM.

Irta: Bogdy Ilonka.

Arról, hogy mi a szerelem? beszélni nem, csak érezni lehet.

Nos én mégis megkísérlem, hogy a feladványt úgy a hogy megoldjam.

Azt szeretném én, ha a szerelem „csak álom“ lenne, s a felébredés után pedig nyomra veszne.

Fajdalom, nem így van.

A szerelem felemel és elbukat.

A szerelem győztes, — vagy vesztes lesz.

A szerelem a szerelemmel a világ terem-tése óta harcban áll.

A szerelem a női szív kamrájában el-rejtett varázserzet.

A női szív kamrája az a vár, melyet az ostromlók bevenni törekszenek.

Kik az ostromlók?

A férfiak.

Mit akarnak bírni?

A vár kincsét: a szerelemet.

Mi az ostromlót vár kincse?

Szépesség, jószág, nemesség, vagyon és erény.

Mik a véd fegyverei?

Szilárdság, szellemesség, bátorság és ön-uralom.

Mik a támadók fegyverei?

Fiatal vér, vakmerőség, deli férfiaság, hirtév, magas rang, pénz — pénz és pénz *)

Nincs igazság!

A támadók világhatalmi fegyverekkel rendelkeznek, áldozatoktól sem riadva vissza — es győznek a világ egyik sarkától másikig.

A női szív nem képes ellent állani a nagy harcoknak. Fegyver-szünetet ajánl.

Kirepíti várából az első posta-galambot a megadás levelével, és a posta-galamb visz-szátér, meghozza az első csókot, a frigy olaj-ágát —

Nos, elemezzem még tovább?! — — —

A csókig vezetett harc, a szerelem költészete.

A csók után — a béke — az élet prózája.

Egy intézkedés mégis kívánatos volna a dolgokban — annak a jó Istennek, ez az: hogy az ész volna a gazda, — a szív pedig a zsellér. **)

Igy mindig a gazda parancsolna.

Közgazdaság.

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

márczius 11.

a) Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1 Öreg nehéz (páronkint —400 kilgrom felüli sulyban) 50.—51%.— 2. Öreg közép (páronkint 300—400 kilg-sulyban) 50.—50%.— 3. Fialat nehéz (páronkint 320 kilgrom felüli sulyban) 53%—54%.— 4. Fialat közép (páronkint 251—320 kilg, sulyban) 51%—52%.— 5. Fialat könnyű (páronkint 250 kilgrom terjedő sulyban) 50.—51%.— 6. Magyar szedett: 1. Nehéz (páronkint 280 kilgrom felüli sulyban) 49.50—50.— 7. Közép (páronkint 220—280 kilg, sulyban) 49.50—50%.— 8. Könnyű (páronkint 280 kilgrom terjedő sulyban) 49.—50.— 9. Szerbiai: 9. Nehéz (páronkint 320 kilgrom felüli sulyban) 50.—51%.— 10. Közép (páronkint 250—320 kilg. sulyban) 50.—51%.— 11. Könnyű (páronkint 220 kilgrom terjedő sulyban) 48.—48.50%.— Sertés létszám márcz. 10-ik napján volt készlet 120,225 darab.

*) Talán nem mindég! Szerk.

**) Itt, a hölgyek iránt való ismert lovagias-ságuk daczára, ismét ellent kell mondanunk! Szerk.

Főszerkesztő: Szinay Gyula.

Felelős szerkesztő és lapkiadó: Kósa Barna.

Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu.

(Szerkesztőség és kiadói hivatal főtér 1828.)

42./1894.

Árverési hirdmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-sa értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a tokaji kir. járásbíró-ság 65. P./1894. számú végzése által Első tokaji Cognac gyár bej. cégé javára időközben csődbejutott Mike Győző csődtömeg gondnoka Trak Géza ügyvéd ellen 189 frt 83 kr. tőke, ennek 1890 év Január hó 1 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 33 frt 43 kr. perköltés követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 428 forint 37 kr-ra becsült rőfosaruk, különböző coznacok s édesített italokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 311. P./1894 sz. ki-küldést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Derecskén a végrehajtási színhelyen leendő eszközészére 1894-ik év Márczius hó 22-ik napjának délután 2 órája határidőben ki-tűzetik és ahoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivának meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-sa értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Derecskén 1894-ik évi Márczius hó 8 napján.

Oláh Géza

kir. bírósági végrehajtó.

Kósa Barna.

A t. cz. építő közönségnek
ajánlja
ÉPÍTÉSI IRODÁJÁT
STEGMÜLLER ÁRPÁD
építész és építő mester.
Mindennemű szakba-
vágó munka kivételére vállal-
kozik.
Iroda: **piacz-u. 1824.**
(Május 1-től **kis csapó-
utca 389.**)

Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város Főispánjától.

164/1894.

Pályázati hirdetés.

Debreczen sz. kir. város folyó évi május havi rendes közgyűlésén egy rendőrbiztosi állás fog választás útján betölteni; meg állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állás évi hatszázötven (650) forint fizetésből és ruházatból álló javadalma-
zással van összekötve és az 1873. évi II. t. cz. 4. § a b) pontja értelmében első sorban igazolvánnyal ellátott altisztek részére van fentartva.

Felhívtnak az ezen rendőrbiztosi állásra pályázni kívánók, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám, mint a kijelölt bizottság elnökéhez, **f. 1894. évi május hó 6-ikának délután 5 órájáig** annyival inkább benyújtsák, mert később érkező pályázati kérvények tekintetbe vétetni nem fognak. Debreczen, 1894. márczius hó 1-én.

Grf Dégenfeld József.

(101.) 1-2.

Felhívás.

Az **Érmelléki takarékpénztár** részvényeinek 100 forint névleges értéke csak fele részben lévén befizetve, a részvénydíjak második fele részének befizetése az alapszabályok 3-ik § a alapján az igazgatóság által elrendeltetett, annyival is inkább, mivel az e tekintetbeni intézkedéshez a folyó 1894-ik évi közgyűlés is hozzájárult, sőt ennek mielőbb keresztülvitelére az igazgatóságot figyelmeztette.

A befizetések feltételei következőleg állapítottak meg:

1-ször. A mennyiben a folyó 1894-ik évi közgyűlés határozata folytán a múlt 1893-ik évi tiszta nyeresémből 4000 forint, továbbá a tartaléktőkének 25.000 forinton felüli részéből 6000 forint, és így összesen 10.000 forint a részvénydíjak második fele részének pótlására s illetve részbeni törlesztésére fordítottak: ez okból a részvényesek minden egyes részvény után 40 forint, és pedig havonként 5 forintos részletekben kötelesek ezen társaság pénztárába befizetni.

2-ször. A befizetések folyó **1894-ik évi April 2-ikától** kezdve nyolcz hó alatt, minden hónap első üzleti napján, vagyis:

April 2-án, Május 2-án, Junius 2-án, Julius 2-án, Augustus 1-én, Szeptember 3-án, Október 1-én és November 2-án

pontosan teljesítendő, és a mely részvényre a fizetés történik, annak száma (az ideiglenes részvény jobb oldalán R. sz. betűkkel jegyzett szám) továbbá azon tulajdonos neve és lakása, kinek nevére a részvény e társaságnál elkönyveltetett, ugyszintén: ha a részvény tulajdonjoga másra szállott át, mint a kinek nevére elkönyvelve van, ezen új tulajdonos neve és lakása is a részlet fizetések alkalmával bejelentendő.

3-ször. Minden részlet befizetéséről az a leírók mint vezérigazgató s a pénztárnok és napbiztos aláírásával igazolvány adatok s az ily módon nyert igazolványok, az ideiglenes részvényjegyekkel együtt, az eredeti részvény átvételekor az igazgatóság-hoz beadandók.

4-ször. Mindazon részvényeseknek, kik a meghatározott részleteket, a kitűzött határidőknél előbb fizetik be, kívánatukra esedékes 6% kamat, a társaság pénztárából megtérítetik; ellenben azon részvényesek, kik a megszabott határidők alatt a részleteket be nem fizetnek: az elmulasztott befizetéseket az esedékes 6% kamatokkal együtt, a mulasztás napjától számított négy hét alatt annál inkább kötelesek teljesíteni, mivel ellenesetben a hátralékban levők részvényei helyett az alapszabályok 5-ik § a alapján az igazgatóság jogosítva van új részvényeket kibocsátani és azokat a napi árfolyam szerint eladni, mely esetben a jogait vesztett késedelmes részvényesek által előbb teljesített befizetések a tartalékalap javára esnek.

5-ször. Mindazon részvényeseknek, kik a fentebb meghatározott részleteket s netaláni késedelmi kamatokat befizetik: ideiglenes részvényeik teljes 100 forint értékű eredeti részvényekkel cseréltetnek ki; minthogy pedig az eredeti részvények azok nevére fognak kiállítatni, kiknek nevére az ideiglenes részvények átírva, illetőleg elkönyvelve vannak: figyelembe ajánlatik mindazoknak, kik ideiglenes részvényeiket saját nevékre még át nem iratták, hogy az átíratás iránt ha adék nélkül intézkedjenek.

Felhívtnak a tisztelt részvényesek, miszerint az itt közölt feltételek szerint a részletfizetéseket pontosan teljesítsék.

Végül a részvényesek érdekében tudatja az igazgatóság, miszerint többen jelentkeztek, a kik részvényeket venni óhajtanának, ha tehát valaki ideiglenes részvényeit eladni szándékoznék, annak kívánatára az eladást, az igazgatóság díj nélkül közvetíteni kész.

Kelt Székelyhídon 1894. Február 26.

Az Érmelléki takarékpénztár
igazgatósága.

COGNAC

Czuba-Durozier & Co.

francia cognacgyár

PROMONTOR.

Vezérügynökség

Ruda és Blochmann Budapest és Bécs.

Mindenhol kapható.

„DEBRECZEN” NYOMDÁJA

(FÖTÉR 1828. SZ. A. CSANAK-DRAGOTA-HÁZBAN. (A m. kir. főpostával szemben)

teljesen ujonan berendezett könyvnyomda.

Elvállal mindenféle nyomtatványokat:
takarékpénztári, kereskedelmi

ügyvédi és községi nyomtatványokat.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

KÉSZIT:

Gyászjelentéseket, bál- és lakodalmi meghívókat.

ELJEGYZÉSI KÁRTYÁKAT,
TANCRENDEKET ÉS ÉTLAPOKAT.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések **ERDÉLYI ISTVÁN** nyomdai művezető nevére czimzendők.

Nyomdánk, hol északkeleti Magyarország legrégebb és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECZEN”,

és a szintén elterjedt „DEBRECZENI HIRADÓ” is nyomtatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába.

Hirdetések a »DEBRECZEN« czimű lapban a legjutányosabb árak mellett eszközöltetnek.

SZAMLÁKAT, ROVATOZOTT IVEKET, NÉVJEGYEKET,

bor- és rum-vignetteket, falragaszokat,

MINDENMŰ KÖRLEVELEKET és ÁRJEGYZÉKEKET.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

FOLYÓIRATOKAT és a NYOMDAIPARHOZ tartozó nyomtatványokat izléses beosztással

jutányos árakon.

Bírósági, végrehajtói nyomtatványok készletben tartatnak.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek.

Előfizetési
helyben, vagy postán
Egész évre
Félévre
Negyedévre
Egy hóra
Egyes szám
A lap szellemi részét illető
lemény a szerkesztőségbe
bármentve küldendő.
Előfizethetnél ha
Telegráf K. Lajos könyvtár
és a kiadóhivatalban (F.
alult.)

A nemz.

(Sz. L.) Ism
évvél ama na
kezdetet márcz
tuk megjelölni
attól minket elv
vekszik, akként
majd egykoron
kön égő tüzet
utat, melyen
nunk kell, hogy
getlen legyen. I
a másik után,
tartozását a na
mely egy nemz
majd ha az éve
mindegyik év eg
az épülethez, fe
melybe egy há
jár s imádkozik
nagy és boldog

Igy oktat b
előbb még száze
liók hitévé vált
dikét. A kishit
fénylő napot s
már megtértek
változás minden
a kétkedő sem
15-ikét s bárha
tan a szent ünne
keblének titkos
ról a legszenteb

Évek hosszú
folyni, hogy ne
téneti nagyságán
felismerje azt, m
lődsének alapja
azokra a történe
sugarait, csak a
latni azokat s
kik oly sokat, d
hoztak egy sze
nyeért s vértük
szent frigyét, me
szabadság szelle
E nagy em
üdvözöljük mi r

A „DEBREC

Conczel

Fele se tréfa, tessék
Tagadhatlan,
dern kor igényeink
közönség vagyunk
Van két olva
kezési egylet, egy
nálunk) »Anyós-ül
vább három káva
berkocsi, kik a Ba
nak hivatalva a vár
junk óriási részvét
»egy fogat« rugó
szer-másszor a sze
az áldozat szeméi
Van azonban
sok a lurkó és ni
Sokat dikked
hasabokra terjedő
a »Bakafok és V
a kisdudóváda érd
sehogy sem tudtu
Egyszer háro
egy francia és eg
Városunk mindent
urak a lehető legk
kat Bakafokon. A
bankettel rendezet
urak a legnagyobb
ragadtatva, csak e
ők is, azon t. i., k
óváda; sőt az ang
ázsiai, hanem egy
larálta.

A külföldi us
lendített a bakafol